

Meil ja mujal

Isikliku abivahendi kaarte väljastatakse arstitöendi alusel Põlva Maavalitsusest (Kesk 20, Põlva) kab 22 vastuvõtuaegadel: T, K, N kell 9-12 ja 13-16. Info 799 8933.

Tarbijakaitseameti ametnik ootab tarbijaid iga kuu viimasel reedel kell 10-16 Põlva Keskraamatukogu ruumides.

Järgmine vastuvõtt toimub 27. septembril.

Põlva Noortekabineti Amor vastuvõtt: 1) Põlva haigla nahahaiguste kabineti Uus 2: E kell 16.30-18 ja T kell 14-15; 2) Rāpinas igal esimesel ja kolmandal kolmapäeval kell 8.15-13 (üldvastuvõtt eelreg alusel).

Info ja reg Põlvas tel 799 9164; Rāpinas tel 799 9244. Kuni 25-aastastele ravikindlustuseta isikuile kõik teenused tasuta.

Tasuta tervisekontroll: T, K kell 9-11, N kell 14-16 Põlva haigla tervisetööst: nõustamine suitsetamisest loobujale, vererõhu mõõtmine ja rindade kontroll.

Põlva Ohvriabikeskus aitab õnnetusse sattunud või vägivalla ohvriks langenud inimesi tasuta nõu ja abiga Põlvas Võru 12 (politseimaja) kab 103. Vastuvõtt E 9-12, 13-16.45; K, R 9-12, 13-16.

Telefoninõustamine iga päev numbril 799 5071.

Võrumaa Naiste Varjupaik avatud ööpäevaringselt www.naisteliin.ee Kontakttel 528 3615, e-post vorunaistevarjupaik@gmail.com

Tasuta karjääriteemalised koolitusõhtud täiskasvanutele Põlvas kell 17.30-19 10. septembril Põlva Maavalitsuses.

Info: www.polvaonk.ee või telefonil 799 8907.

II Rāpina Kirbuturg 14. septembril kell 9 Rāpina pargis. Lisaks istikute müük ja vahetus.

Vajalik eelreg e-postil rapina.vhy@gmail.com või tel 5698 9574. Kohamaksu ei ole.

Mihklikuu laot «Kartul korvi» 14. septembril kell 10-13 Ahja muuseumi õuel. Info 5628 5787.

Kutsehaigete ühingu infopäev 19. septembril kell 11 Põlvas Tuglase 5. Info 5694 8198, 795 8220 (õhtuti).

Doonoripäev 23. septembril kell 9.30-13 Põlva haiglas.

Isis Sihver
isis@polvakoit.ee

Reklaamide ja kuulutuste vastuvõtt toimetuses (Lao 5, Põlva) E-R kell 8-15. Reklaamitoimetaja Isis Sihver. Tel 799 9450, 5300 4289, faks 799 5681, e-post: reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee Kodulehekülge: <http://www.polvakoit.ee/reklaam.html>, http://www.polvakoit.ee/koit_files/reklaam.pdf Koit ilmub kolm korda nädalas: T, N, L. Igal laupäeval ilmub Koit ja Nädal, iga kuu viimasel neljapäeval tarbijakülge.

Vagu Taevakoja südames ehk paar mõtet Saesaare paisjärve ümber

Kui Ahja jões Taevaskojas Saesaare hüdroelektrijaam 1952. aasta lõpuks valmis sai ja punaloosungid olid lehvimas, kirjutas tuntud Lõuna-Eesti loodusemees ja õpetaja, Taevaskoja lähimelt pärit Albert Ivask paar aastat hiljem kurvalt: «Jões Saesaares pole järgi muud kui sügav vagu.»

Need on mõtlemapanevad sõnad. Sest see ei olnud sügav vagu ainult Eesti looduskauima paiga ja paljude turistide ning kalasportlaste südames, see oli valus vagu terve jõe elustiku elu- ja sigimiskorralduses ning Taevases kajas eneses – paigas, mida eestlased on igiammusest ajast pühaks pidanud.

Milles seisneb Saesaare paisjärve alla jäänud jõelõigu tähtsus Ahja-Taevaskoja jõe elustikule ning piirkonna turismile? Hüdroelektrijaama eelsetelt fotodelt näeb, et tegu oli Eesti ühe kõige pikema ning maalilisema karestike kaskaadiga, mida ilmetavad väga rohkearvulised suured ja väikesed kivid. Samasse jäid ka kivilembeste kalade ning putukate koelmud.

Eriti oluliseks tuleb pida seal asunud koelmupaike jõe forellile ja harjusele. Saesaare karestik oli jõeforelli ja harjuse kõige suurem ja parem kudemising ning noorjärkude elupaik. Eriti oluliseks tuleb siin pida kive rohkust. Asi on selles, et pärast koorumist vajavad noorloomad turvalisi varjupaiku ning ühtlasi samas asuvat toitu. Seda suudavad pakkuda just nimelt kivid. Mida rohkem on jões kive, seda rohkem jääb ellu kalamaime, seda rohkem on jões kala. See tähendab ühtlasi, et tänaseks seisva vee alla maetud Saesaare karestikud olid Ahja jõe kõige harjuse- ja forellirikkamad lõigud.

Vee alla on paisjärve tõttu suuremal või vähemal määral jäänud ka karestike kallastel asuvad suured liivakivipaljandid, millis-

Eelnõu avalik arutelu ja eskiisi tutvustamine

Valminud on Põlva maakonnas Põlva vallas Taevaskoja külas Saesaare Elektrijaama kinnistu ja Põlva maakonnas Vastse-Kuuste vallas Kiidjärve külas asuva Saesaare Elektrijaama kinnistu detailplaneeringu eskiisi keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu.

KSH (keskkonnamõju strateegilise hindamise) programmi eelnõu avalik arutelu ja DP (detailplaneeringu) eskiisi tutvustamine toimub 16. septembril kell 16 Taevaskoja külakeskuses (Taevaskojas, raamatukogu II korrusel).

test mitmedki ei jää palju Suure Taevaskoja liivakiviseinale alla. Seda on fotodelt hästi näha. Niisamuti on vee alla mattunud näiteks Naaritsamäe kalju unikaalsed liivakellakujuliste vahepostidega koopakesed. Nii karestikes vulisev kiirevooluline jõgi kui kallastel kõrguvad vägevad devoni liivakaljud olid esteetiliselt ja maalilisuse poolest samavõrdsed Suure ja Väikese Taevaskoja kaljudega ja mõnes mõttes isegi ületasid viimatimainitud.

Ei ole juhus, et nii paljud eesti maalikunstnikud ja välismaised turistid külastasid 1930. aastatel just seda paika. Enne juunipööret 1940. aastal ilmunud koguteoses «Taevaskoda ja Valgemetsa» lehekülgedel on fotosid Saesaare karestikest lausa üheksal leheküljel. Nii on ühel fotol Saesaare karestikus forelli püüdev S. Sveics Tšehhoslovakiast, taamal vägev liivakivikalju. Nagu maali pealt maha pildistatult mõjub foto karestikust leheküljel 47. Mitu fotot kujutavad jalgupidi kaldavees sulistavaid suverõõme nautivaid turiste. Ei puudu ka samas kalapüügirõõme nautivad kunstnikud V. Ormisson ja J. Vahtra. Loetelu võiks jätkata.

Tänaseks seda kõike pole. Rahvusarhiivi fotokogus säilitatavatelt fotodelt Saesaare hüdroelektrijaama valmimisest on näha punalipud ja loosung «Pühendagem kõik jõud Partei XIX kongressi ajalooliste otsuste elluviimiseks!». Teisel fotol on näha vägistatud jõgi koos paisukõkat-

signa. On paisjärv, mis on enda alla matnud väga palju elavat ja ilusat. Paisjärvi on tänases Eestis sadu, Taevaskodasid aga üks.

Jah, 1950. aastatel, kogu maa elektrifitseerimise ajastul, võis see pais olla otstarbekas, kuid mitte tänasel päeval. Käesolevaks ajaks on arenenud maailmas jõutud tõdemuseneni, et hüdroenergia ei ole «roheline energia», ning näiteks USA-s on tänase päeva seisuga lammutatud juba üle 500 elektrijaama paisu. Meetodeid, kuidas seda teha, on videotena näha portaalis You Tube hulgaliselt ning see polegi väga kulukas.

Samuti võib näiteks lugeda 2013. aasta ajakirjast Horisont nr 2 Eesti juhtivenergiateadlaste K. Janssoni ja A. Kallaste artiklit taastuvenergia alternatiivide kohta. Eesti oludes sobivateks on peetud nelja komponendilist elektrivarustussüsteemi, kus jõuallikateks on elektrituulikud, päikesepaneelid, soojusjaamad ja hüdroakumulatsioonisalvestid, kuid mitte hüdroenergia, mis on kaasaegses energeetilises maailmas aina enam jäämas dinosauruse ossa, millega tegeleda pole mõtet ning mis pealegi on looduskahjulik.

Seda enam on aga lootust, et Saesaarel saab võitma terve mõistus - Saesaare pais lammutatakse ning vagu meie Taevakoja pinnalt kaob ja asendub taas looduse enda meistritööga.

Kalle Kroon,
ajaloomagister
MTÜ Hörnas

Retseptiäpp muudab toiduvalmistamise lihtsamaks

Tere tuli välja retseptirakendusega Tere Köök, mis sisaldab 500 retsepti erinevatest toidukategooriatest koos videojuhustega.

Retseptikogu Tere Köök on loodud neile, kes soovivad kiiresti ja mugavalt toitu valmistada.

«Mobiilirakendus on abiks menüü planeerimisest valmistatud roa viimistlemiseni. Selle abil saab erinevatest toiduka-

tegooriatest valida meelepärase retsepti, koostada ostunimekirja, leida üles lähima poe, kus Tere piimatooted müügil on, ning lõpuks järgida toiduvalmistamise videojuhendit.» selgitas Tere turundusdirektor Alar Pink.

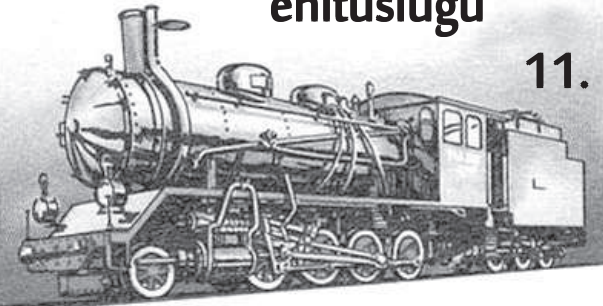
Tere Köök on rakendus Android ja iOS tarkvaraga nutitelefonidele. Äpi saab alla laadida Tere veebilehelt <http://www.tere.eu/>

app/ Tere väärtustab kõrgelt oma tarbijaid ja hindab oma toodete puhul värskest, tervislikkust ja innovaatilisust.

Faktum&Ariko uurinutest selgub, et tarbija asetab Tere tervise aspektist lähtuvalt ülekaalukalt esikohale.

Riin Härma,
META suhtekorraldaja

Tartu-Petseri raudtee ehituslugu

Kersti Saal

Räagiti veel Pärnu-Tõrva-Kanepi-Põlva raudteest, mis oleks ühendatud plaanis oleva Tartu-Petseri raudteega.

Kui Lõuna-Eesti raudtee projekt aegamööda aktuaalsuse kaotas, siis Tartu-Petseri raudtee oli päeva- korral ka 1925. aastal. Ajalehes süüdistati kohalikku võimu (Võru- ja Petserimaa omavalitsusi) väheses huvis raudtee ehitamise vastu. Eeskujuks toodi Pärnut, kes igati erinevate projektide teokssaamisele kaasa aitas. Peagi ilmus Võru Teatajas üleskutse «Kaaskodanikud». Üleskutse taga oli Põlva haridus- ja põllumeeste seltside asutatud komisjon raudtee tähtsuse selgitamiseks ja rahva seas huvi äratamiseks.

«Meie elame loominguga ajajärgus. Vaba Eesti kodu, millele visas võitluses alus loodi, ülesehitav töö kihab kõigil pool; on saavutat nii mõningaid tagajärgi lühikese aja jooksul vaimlises kui ka majanduslikul alal.

Kuid palju on vaid veel teha. Meie rahva jõukus on kindlaim Vaba Eesti iseseisvuse pant. Tähtsaim tegur, mis meie rahvamajandust edendab, kindlustab, senisest mitmekordselt tõsta võib, on kahtlemata liikumisalade loomine, uute raudteede ehitamine. Et uute raudteede ehitamine riigilt määratud kuludist nõuab, tekkib küsimus, kas suudetakse kõiki kavatsusi korraga täita, kas see rahvale üle jõu ei käi ja kuhu ja millises järjekorras tuleks sarnasel korral ehitama hakata. Kahtlemata peame konstanteerima, et sellises suhtes Petseri-Tartu (Võru-Petseri) ja tartlaste iseäranis tähtis Viljandi-Pärnu liini tuleks esiplaanile nihutada, mis läbib jõukamad maakonnad, teiseks transiit Venega, mis praegu küllalt loodetavaid tagajärgi ei anna, kui ka meie karja-, põllu- ja metsasaadused ja teised tähtsamad väljaveo ained, mis kiiremalt Pärnu sadama kaudu, mis meile lähem kui pealinna oma, välisurule pääseksid. Et meil tegemist on suurejoonelise ettevõttega, mis nõuab riigilt suuri summi ja mis viimasele peagi üle jõu käib, tuleks seks teid leida, kindel alus põhjendada, millel võiksime omi kavatsusi rajada. Kõigepealt tuleks siin rahva omaabi tarvitada. Sellest lähtekohast välja minnes võime julgesti ennustada raske ülesande lahendamist, kaunimaid väljaveateid kaubanduses, tööstuses ja üldisel majanduslikul alal. Kõigepealt kerkib siin küsimus, kuidas kõike seda teha? Kindel tahe, püsivus, asjaomane arusaamine viib meid sihile, on ainuke vastus. Kes käe adra külge paneb ja aralt ringi vaatab, on halb põllumees. Riigile peame appi tulema. Rasket ettevõtet tuleks toetada nii naturaalselt kui ka rahaliselt. Kui iga talu, kes Tartu-Petseri liini ligiduses ja keda asi huvitab, omaks näiteks keskmiselt 10 000 marga ulatuses aktsiaid, mis nõuaks põllumeestelt praeguste kõrgete hindade juures mitte rohkem kui 1/2 vakamaad lina, seega koguneks kaunikene summa ja viiks kiiremini määratud sihile ligemale. Seepärast ühinegem tartlaste, võrumaalaste, petserlaste ja võtkem eeskujuteistest maakondadest, kus selles suunas on palju rohkem edasi jõutud ja nõutakse sihikindlalt esimeses joones raudteede ehitust, mis polegi esimese järgu tähtsusega, millel vaid kohalikkude huvide maik!» Eelmainitud mõtteid avaldati Põlva haridus- ja põllumeeste seltsides ja moodustati komisjon, kelle ülesandeks tehti rahva seas huvi äratada ja tähelepanu juhtida Tartu-Petseri raudtee vastu, neid mõtteid propageerida ka kaugemais valdades, seltsides jne, üleskutsudes ühistööle.

(Järgneb.)